

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

ORADEA

Strada Iosif Vulcan No. 4.

Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP

Szerkeszti: WASSERSTROM SÁNDOR

ELOFIZETESI ÁRAK:

Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500
magánosoknak: egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120—80, 45, 25 ck,
180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—6 Dollár.

Vajda furcsa disztinkciója tovább is zsidógyűlöletet hirdet

Vajda végighordozza a véres kardot az egész országban, Legutóbb Timișoaran „bontott zászlót”. És ugyanakkor rendkívül érdekes dolgokat mondott. Egy kissé erősen kell figyelniük, hátha nem jól halljuk. Mert, amit mond, az jól állhat egy felelősen „politikusnak”, de nem egy volt miniszterelnöknek. Ugyilátszik, hogy a megüldött nagy dob most mégsem egyformán szól. Mert míg Clujon arról beszélt, hogy minden egyes zsidót ki kell zárni a gazdasági jogtestből, amelyet Románia határait jelentenek, addig Timișoaran már disztinkvál, magyar érzelmű, cionista és román zsidók között. Bár lapunk iránya mindenkor kisebbségi alapon nyugodott és bátor hirdetője most is, kezdettől fogva annak, hogy a romániai zsidóság csakis népi kisebbségi alapon szerveződhet meg, azért mégsem tudunk örvendeni annak, hogy gyűlöletének minden erejét ezuttal az úgynevezett „magyar zsidók”-ra terjeszti Vajda, meg a román érzelmű ó-királyságbeli zsidókra haragszik. Ebbőliekre azért, mert szerinte Budapestre kacsintanak, a bucurești zsidókra pedig azért, mert nem hisz az asszimilációban.

Nem tagadjuk, hogy ebben az egyben van logika Vajdánál is. Nem kér a dörgő lödöz zsidókból, akik az asszimiláció karjaiba vetvén magukat, azt hiszik, hogy „felszívódhatnak” az autochton többségi népbe. Mi sem tartjuk helyes utnak ezt a „beolvadást” már azért sem, mert réges régen eszdöt mondott az egész világon. Amióta az ó királyságbeli zsidó még ott tart, hogy ebben a politikában látja érvényesülését és boldogulását, azért mi már nyíltan vallhatjuk, hogy kijártuk ezt az iskolát és nem sok eredmény maradt. Viszont, hogy Budapestre kacsintgató zsidókról beszél Vajda, ebben egyáltalán nincsen igazsága. Mert Budapestre egyetlen erdélyi zsidó sem „kacsint”, legfeljebb nem tudja levelelni azt az ideológiát, amelyet évtizedeken át beléneveltek. Ez a régi generáció, amely élete javát más imperium alatt töltötte el. Hagyja ezeket Vajda és ne kenjen rájuk mindent. Mi nem valljuk ezt a politikát, sőt sokszor ellentétben is vagyunk velük, de tiltakoznunk kell az ellen, hogy Vajda demagógiája kiragadja a zsidóság egy kis rétegét és azok mondacsindit „sovinizmusán” keresztül akar antipátiát teremteni a románság körében. Elvégre, ha arról volna szó, hogy a numerus valachicus érvényesüljön, akkor nem kérdeznék meg senkitől, hogy a magyar, vagy a román asszimiláció hive-e, de azt sem, hogy zsidó népi alapon áll-e? Tudjuk jól, hogy akkor minden zsidó egy forma és nem is akar és nem is lehet más. Csak zsidó. Ezért nem üdvözöljük örömmel, hogy a cionistákat megdicséret Vajda Sándor és elitéll az úgynevezett „magyar zsidókat”. Mi lehetünk más politikai, vagy világfelfogáson az úgynevezett magyar érzelmű zsidókkal, a zsidóságon belül harcolhatunk is ellenük, de nem enged-

hetjük, hogy a mesterséges „népharag” ellenük használtassék fel. Tudjuk már ezt a kezdetet és ismerjük a folytatást. Nem kérünk belőle.

Vajda Sándor ne részlegesen változtassa meg felfogását. Ne disztinkváljon. Mert tudjuk jól, hogy minden egyes zsidónál fog találni valamit — ami neki nem tesz. Az egyik azért nem: mert magyar. A másik: mert románnak vallja magát. A harmadik azért nem: mert van pénze. A szegény proletár azért: mert „eleszi” a szegény elől a kenyeret. Az intellektuell ellen azért: mert nem kell több orvos, vagy ügyvéd. De

a kereskedőt is üldözi, meg az iparost is. Vegyük egyszerűen és a valóságot: gyűlöli, mert zsidó. Hagyjuk csak a finom árnyalatokat. Ne okozzon ez széthuzást közöttünk. Mert ha ünek bennünket, akkor nem kérjük tőlünk, hogy mi vagyunk? Zsidók vagyunk — és. punktu. Ezért csak egyet kell a romániai zsidóságnak. Összefogni, minden Vajda féle disztinkcióra való tekintet nélkül. Összefogni, mert különben, az ékverés sikerülhet és egy dezorganizált, belső széthuzásban ténfergő zsidósággal még könnyebb lesz a felbujtóknak, a zavart keltőknek elbánni.

Nem kérünk Vajda Sándor dicséretéből. Nem kell a méze és nem a julánkja. Csak egyet tanulhatunk ebből: védekezni !

Az antiszemita veszedelem elleni összefogás helyett

Vallásgyalázással rombolják szét a carei orth. hitközséget

Körképek az erdélyi orthodoxia szomorú harcaiból ésszégyenteljes marakodásából

Feljelentésekkel, iszurokkal, cheremekkel, arcpiritó illusztrációs pamfletekkel és verekedésekkel rombolják szét Teitelbaum Joel főrabbi és hívei a carei orth. hitközséget. — Hogyan használja fel Teitelbaum Joel főrabbi a satmari, oradeai, carei hitközségek és a Központi Iroda apparátusát arra, hogy a »konkurrenciától« megszabaduljon ?!

Satmar. Lapunk teljes mértékben tudatában van annak, hogy nagy csapás fenyegeti a romániai zsidóság jövőjét, amennyiben Vajda volt miniszterelnök numerus valachicus csak bizonyos mértékben is átveszi a köztudatba, vagy a román pártok kormányzati programjává is válna. Tudjuk jól, hogy minden erőmegfeszítéssel azon kellene dolgozni és arra ösztökélni az erdélyi zsidóságot, hogy fogjon össze, mert ha gyenge, ha széjjelhuz, akkor hamarabb érheti utól a tönkremenés és megsemmisülés veszélye.

De nem elég, hogy kifelé kell harcolnunk. Belső zsidó hitéletünk egy olyan szakadék veszélyeit mutatja, hogyha sikerülne is kiráncolni a zsidóság szekerét a numerus valachicus örvényéből, az egészséges zsidó közélet lehetőségeit elnyeléssel fenyegetné a belső meghasonlás, amelynek legfőbb irányítója és spirítus rectora: Teitelbaum Joel satmari főrabbi és érdekelt hívei.

Megdöbentő az a tekintetnélküliség, ahogyan a satmarei főrabbi minden erejét, befolyását, csak arra koncentrálja, hogy egy-egy oly ellenfelét, aki érdekeit kontrakarizozza, avagy kicsinyes üzleteinek konkurenseivé válhatik, megsemmisítse.

Mit neki a zsidó existenciák összeroppánása? Mit neki a fenyegető numerus valachicus? Mit neki a zsidó világ ezernyi baja? Neki csak az a fontos, hogy ugya

belső közéletben, mint a többségi nép körében is ledarálja a zsidó önérzetet, a zsidó becsületérzést, a zsidó tisztességbe vetett bizalmat. Hihetetlen szívóssággal és konok-sággal csak az ő kis körét látja, csak az ő kisded játékait folytatja és közben nem veszi észre, hogy a zsidó tömegekben egy olyan nagyfoku kiábrándulás lesz urrá a vezetőik iránt, amilyenre példa talán még sohasem volt. A zsidó tömegek soha nem látták még ilyen tisztán, hogy mennyire „üzletté” degradálják az intézményes vallást, mennyire családi harcok és akarások ütközéspontja lett egy-egy hitközség, vagy a vágási tilalom, egyházi stallumok és mindenféle féltve tisztelt erkölcsi keret.

Mi a rendszer?

Emlékezzünk néhány sorban az eddigi működésére. Erőszakkal, hatósági segédlettel, comisia interimareval bekerül a satmari főrabbi pozíciójába, amely a zsidóság többségének ellenzésével találkozott. A sok vite, harc, megszegyentés, azon 4 millió lejen kívül, amit a satmarei zsidóság még sokáig nyögni fog, még azt is eredményezte, hogy megintgatta a zsidó tömegek hitét abban, hogy eredményesen nyilváníthassa akaratát. Ő volt az első, aki megmutatta, hogy fűherri elvekkel, hogyan lehet erőszakkal egy nagy zsidó közösség akarata ellenére, annak nyakára ülni. Amikor oda bejutott, első dolga volt, egy félmillió ingatlant a hitközséggel vételni magának. Havl fizetése 23000 lei (veleén kívül), amit pontosan megkap, holott a többi tisztviselők hónapokig nem látják járandó-

ságukat. A dajenek, a vejét kivéve, mind éheznek. A gabella olyan magas, mint sehol máshol (liba 25 lei, marhahús 15 per kg.), de még így sem lehet a költségvetés egyensúlyát biztosítani. Most meg a rechas (esketés díjak) is megához kaparintotta, dacára annak, hogy a hitközség előjárósága és közgyűlése nem adta hozzájárulását. Soha még egyetlen hitközségben sem volt példa arra, hogy egy főrabbi ezt kisorsoltsa, viszont Teitelbaum főrabbi minden egyes félel magá tárgyát és alkuszik, holmi adok-veszek alapján árusítja az esketési díjakat, kényszerítve a házassal- dőket, hogy féktelen anyagi igényeit kielégítsék. Legutóbb egyik ottani hitközségi tagtól 25.000 leit kért szolid üzlet elv alapján, végül 4000 leit is „megcsinálta” a rechas üzletet. Ide jutott a satumarei (Szatmár) hitközség és ide került a szent zsidó intézmények ideálizmusa.

Ugyanezzel az elánnal vezette kampányát az oradeai (Nagyvárad) hitközségben is, ahol sikerült neki egy fiókot teremteni, anyagi bázisként, hogy a két nagy hitközség keserves anyagi küzdelméből, minél több profitot szerezzen. Időközben hozzákapcsolta a megkínzott és leszegényedett carei hitközséget is, illetőleg hatósági beavatkozással sikerült neki hívei útján annak kasszáját igénybevennie, hogy ezzel a szisztémával folytassa a hatósági beavatkozási intervencióit mindazon erdélyi orth. hitközségben, ahol érdeksápjával magának hadibázist akar teremteni.

Chéremek, iszúrok

A feljelentéseknek áradata indult meg pro és kontra a szerencsétlen carei (várolyi) hitközségben, hogy ebben a nemtelen harcban áldozatul essék nemcsak Erdély egyik legnagyobb hitközsége, hanem az a tradicionális vallási morál is, amely eddig az erdélyi zsidó közélet legbiztosabb bázisa volt.

Se szeri, se száma, azoknak a veszekedéseknek, amelyeket Teitelbaum Joel és hívei inscenálnak nemcsak az erdélyi, hanem a szlovákiai hitközségekben is, s ha dacára a nagy anyagi áldozatoknak, a hivatalos fórumoknál alul is maradnak, akkor jönnek az iszúrok és chéremek, először a Teitelbaum udvartól közvetlenül, majd pedig a neki szolgamódra rendelkezésre álló erdélyi Központi Irodából.

Amin már megírtuk, az Iroda 1348/1934 szám alatt a Teitelbaum Joel erőszakoskodására kiadta Horovitz Ábis és hívei ellen az ortodoxitól való kizárólagos rendelkezését, a múlt héten pedig 167/1935 szám alatt körlevélben értesítette az összes hitközségeket és robbinátusokat, hogy a szaploncai rabbi veje, Horovitz Ábis, metszője és hívei neologoknak deklaráltak és semmiféle megbízhatóságuk a kasszusz szempontjából nincs. Végül pedig ez a chasszid rabbi ép olyan iszúr alatt van, mint a neologok. A Központi Iroda elkövette azt a hibát, hogy a Központi Iroda elnöke kívül önkényesen aláírták azoknak a főrabbiaknak a nevét, akik bár jelen voltak a legutóbbi választmányi ülésén, amelyen határozatot sem hoztak, de aláírásukkal semmilyen körülmények között nem szankcionálták a Teitelbaum Joel által sugalmazott kizárólagos iszúr.

— »Judéni lo sochü esz hadom haze,« — kezünk nem ontotta ki ezt az ártatlan vért — kijelentéssel megbélyegzik a Központi Iroda által kiadott iszúr, mivel tudomásukra jutott, hogy Horovitz főrabbi és hívei hajlandók magukat egy objektív beszédin illeltetnek alávetni.

Elitéli, hogy egy olyan rabbi, akinek „érdekeltsége” van az ügyben, oly rabbi-bíró elé kényszerítse Horovitzékat, akiknek elfogultsága már előre is gyanítható. Nemszólva arról, hogy a Központi Iroda legutóbbi ülésétől távollevő simleuli, oradeai, clujli, limisoarai, aradi, halmi, visóli, baia

marei, brásovi s.b. főrabbi nem szankcionálták, a röpcédulára aláhamisították a deji, trg-mureși, reghini, bistriai, rebeagi, fasnádi, ruszkovai, uioarai, sibiui főrabbi neveit, akik a kiadott röpiratban a legerélyesebben tiltakoznak a durva hamisítás ellen és cáfolják annak tartalmát.

Teitelbaum Joel hívei vallást gyaláznak

A durva erőszak tehát ezen a ponton újra csorbát szenvedett az erdélyi rabbikar gerinces magatartásán. Belátható volna ebből maga Teitelbaum Joel is, hogy az erdélyi zsidóság által kitzadt súlyos milliók folytán történt hatósági beavatkozások, az általa kiadott és a Központi Iroda által szankcionált iszúrok, chéremek és hamisítások nem vezetnek és nem vezethetnek eredményre. Teitelbaum Joel nyilván be is látta ezt, mert más eszközökhöz nyúlt. Igazi hamisíthatatlan orthodox fasiszta módra; jesisva bocherjeit és körülötte lebzse ő udvart „Sturmabteilungokra” osztotta és meghonosítja a végig menő erőszakot és brutalitást.

Az első eset a carei hadszíntéren történt. Amikor Horovitz főrabbi pénteken délután a rituális fürdőbe ment, három rohamosztagos gárdista bezárta a fürdő kabinjába és nem engedték ki mindaddig, míg hívei a szorongalott főrabbi segítségére nem siettek. Elkeseredett harc kerekedett, amiből megtépeztoltan ezúttal is Teitelbaum Joel egyik híve, Glatstein József került ki. A Teitelbaum hívek egyidejűleg megakadályozták mindazon nők részére a rituális fürdő igénybevételét, akiknek férjei Horovitz főrabbi híveinek valfák magukat. Egyébként is Careiben mindennaposak a verekedések, a hatósági beavatkozás, feljelentések, meszirek és egyéb chilul-hasém eszközök.

Mindez azonban csak izeltő. A Teitelbaum Joel hívei olyan megszegényítő pamfletheadjárátot kezdeményeztek, amelyre már a környék nemzsidó lakossága is megbotránkozva figyel fel. A szenyiratok illusztrációkkal vannak ellátva és olyan megbotránkoztató rajzokat hoznak, hogy csak a jobb zsidó érzés tartóztat bennünket vissza attól, hogy az lapunkban kisorsolva reprodukáljuk.

Az egyik ilyen illusztrált röplapon a világhírű és nagytekintélyű szaploncai gáont, aki már felül van a 70 éven és élete örökös tanulásban, önsanyargatásban és micvóban telt el, a Teitelbaum Joel hívei úgy ábrázolják, hogy egy nagy tál disznócsülök előtt áll vejevel és kést tartva a kezébe a disznóhúsra egy teljes hétert ad.

Alknek ettől nem tolul arcába a vér, annak még el kell olvasnia a röpirat tartalmát is, amely a legyalázóbb szavakkal is piszkolódásokkal illeti az ősz caddikot. Teszik ezt a chasszidizmus szent nevében, Teitelbaum Joel hallgatóságos beleegyezése mellett, a vétkes konkurenca ellen. Ime ezek azok az erők, amelyek széjjelrombolják a tekintélyt, amelyek lerombolják hitközségeink szilárd épületeit, amelyek nem riadnak vissza a legnagyobb chilul chasemről és akik a Tóra nevében épen a Tóra szellemét viszik a legnagyobb álságba.

Es végül még egy „epizód”. Egy „epizód”, amilyent csak az emlékezetes vandál diákzavargások produkáltak, amikor kihurcolták a szentélyből a szentírás és az uccára dobva felégették azt. Majdnem ezt és így csinálták azt a Teitelbaum bocheréi is, akik teljesen magukba szívták már a Mester szellemét.

Satumaren, a Teitelbaum Joel tanításaitól megszedített jeschive bocherék, duhaj legények módjára felsőbb biztatásra, betörtek éjjel 12 órakor Rézműves Juda, kiváló talmu tudós házába, annak 17 éves fiát kihúzták ágyából, véresre verték, levágták pajesszét. Miért? Mert

volt annyi bátorsága, hogy kikísérte a szaploncai rabbit az állomáshoz. És amikor az ellenféllel már jól elbántak, akkor Teitelbaum bocheréi nekifamadtak a könyvszekrénynek és az abban lévő szent könyveket és tefilint kidobták az ablakon. Az ifjunak a korbázza kötötték be a sebeit, de a zsidóságon ejtett sebeket, nem lehet orvosi beavatkozással gyógyítani. A vallás meg lett gyalázva és a győztes ebben a harcban is Teitelbaum Joel lett.

Csoda-e ezután, ha a szlovenszkói zsidóság nemcsak a romboló antiszemizmussal szemben szervezkedik, hanem Teitelbaum Joel ellen is, aki valahányszor megjelenik a közvéleményben, mindannyiszor megbomlik az ottani zsidóság békéje. A szlovenszkói zsidóság ugyanis kérvényt adott be a belügyminiszterhez, amelyben kéri, hogy Teitelbaum Joel-t ne engedjék be az országba. A miniszter feljesítette is a szlovenszkói zsidóság eme kérését.

Ime idevezet az a harc, amelyet Teitelbaum Joel kezdeményez és amelyet ő is fog befejezni a saját maga dicsőségére — és amelybe a zsidóság, a Tóra, a vallásos zsidó etika vérez el talán-talán methe-tellenül...

Az angol feketeingések sem jobbák a német barnaingeseknél

Richard Findlay nevű képviselőjelölt, aki Nordwood-ban, független konzervatív programmal a pótválasztáson mint jelölt fellépett, levélben jelentette be kilépését a brit fasiszták uniójából. A levél, amelyet az angol feketeingések elnökéhez Sir Oswald Mosley-hez intézett, a következőképpen szól:

— Amikor a mozgalomhoz csatlakoztam, úgy láttam, hogy annak nincsenek antiszemita pontjai. Mozgalmukkal való rövid összeköttetésem alatt viszont meggyőződtem róla, hogy az Önök sorában igen erős antiszemita áramlat van jelen, amellyel én nem azonosíthatom magam, mivel az antiszemitizmust nem egyeztettem össze a brit tradíciókkal.

A British Union of Fascists erre a levélre a következő nyilatkozatot adta ki: „Valószínűleg Findlay ur előbb tanulmányozta programunkat, mielőtt közénk lépett. Mi elég érthetően kijelentettük több ízben, gyűléseken és sajtóban is számtalanszor, hogy a zsidók és feketeingések között a brit birodalomban már régen akut ellentét állanak fenn.”

Uglátszik az angol feketeingések sem jobbák a német barnainges kollégáinknál.

Fertőzéstől olya
bőrét táplálja

Szt. László fertőtlenítő
tabletták szappannal

HETI GLOSSZÁK

Maimonides mint levélbélyeg

Rövid hír röpött világgó Madridból. Csak annyit mond: a spanyol posta elhatározta, hogy Maimonides 800 éves jubileuma alkalmából emlékbélyeget bocsájt ki. Nem olyan hír, ami valami hallatlan büszkeséggel öblíthet el bennünket, Mert először és mindenekelőtt egy ilyen bélyeg kiadása, kitűnő üzlet. Ma már a világ filatelistái olyan pénzt mozgatnak meg, ami még egy államháztartás keretén belül is számottevő összeg. Maimonides, mint pénzt felhajtó eszköze a spanyol államnak. Milyen érdekes. A 800 esztendő előtt született zsidó zseni, nem csak korának legkiválóbb elméje volt, nem csak a zsidóság évezredekre világító fáklyája, hanem kamatos kamatokkal visszafizető hálás alaitvalója a régi spanyol hazának, amely később annyi száz-ezer zsidó testvérének gyilkosa és elűzője lett. Maimonides géniusza mint levélbélyeg fog végigmenni a világban és postahivatalok bélyegzője fog „pecsétet” adni nevére, amelyre az örök élet és a zsidóságra való mély, mély hatás, amugy is a lehető legnagyobb elismerés pecsétjét már ráütötte.

Csak egy kis rezignáció fűződik még ehhez: ahogy mi a mai zsidó ifjuság negyreszének mentalitását ismerjük, — hála a rossz nevelési rendszernek — Maimonides Ramham nevét nem művelből, vagy a zsidó történelemből fogják megismerni, hanem a bélyeggyűjtő albumból. Maimonides neve a filatelizmus révén fog sok zsidó gyermek emlékezetébe vésődni és — szegényünkre — ridegen és hidegen azt fogja egyik zsidó gyermek mondani a másikkal: edok neked egy Maimonidest — íét Sumaira bélyegért. Pedig ha ismernék, nem adnának oda „egy” Maimonidest, millió más értékért sem.

Két németországi pillanatsfelvétel

Egy egyik rövid kép Heidelbergből való. Nem sok, csak néhány szó, de jellemzőbb, mintha hasábokon át írának róla. Meghívták Soederblom svéd rákkutató professzort, egy előadás megtartására. Azt a kikötést tette, hogy előadásán nem árják is résztvehetnek. Hitlerék beleegyeztek. Aikor pedig a zsidó orvosok megjelentek, nem engedték őket be a terembe. Ezt Soederblom meg tudta. Mire felment a pódiumra és két perces beszédet tartott. Azt mondta: „Mivel elfogadták azt a kérésemet, hogy nem árják is beengedni, de kéréssemnek nem tettek ennek dacára sem eleget és mivel nem árják is na gyon sokat tettek a rákkutatás terén, azért nem vagyok hajlandó csak árják előtt előadásomat megtartani.”

Zsidók a guillotine alatt

Forradalmak viharos, lázas percekben ezerszámra pusztul a drága élet s a halál, amely ilyenkor tarlja nagy aratását, egyformán vilogtatja kaszáját az áldozatok fölött. A francia forradalom vérözönében nemcsak márkik, grófok feje hullott le a fűrészporos kosárba, hanem a zsidóké is és az ő példájukon ismerjük meg, hogy a forradalmak kábitó kaoszában csak a meggyőződés ereje, a temperamentum heve, az életviszonyok sodorják az embereket végzetes vállalkozások útjaira.

1794-ben, amikor az „Ész vallását” a Robespierre-féle „Legfelső Lény” kulturája váltotta fel, megszűnt a vallási üldözés, de a terror uralma nem fogyott meg erejében. A guillotine vasa alatt girondisták, hébertisták, dantonisták egyként pusztultak el. Majd Robespierre ékre került a sor. Már az 1793-1 konvent határozatai, melyek az arisztokraták és a külföldiek száműzöttéit s a köztársaság gyanus elienségeinek bebörtönzését mondták ki, nehéz helyzetbe hozták a zsidókat. Egyszer az arisztokrácia támogatásával gyanúsították őket, másszor „idegen származásuk” miatt vonták megukra az üldözők figyelmét, majd azért, mert olyan párthoz tartoztak, melyeknek

A másik pillanatsfelvétel: Egy angol ur vette fel szimbolikus Kodakjával: Trier-ben, ebben a történelmileg is híres nyugati németországi városban volt, ahol a város főuccáján a következőket látte. Egy zsidó világtalan embert vezetett számos nemzetiszocialista. A vak ember — hadirokkant volt. Szemevilágát a német hazáért vesztette el. Nem tudni, miért dühödtek meg ezek a fehér kulturbestsiák, de az angol ur a követ kező táblát látta függeni a szegény világtalan mellén: — „Hogy én egy senki-zsidó vagyok — azt minden vak is láthatja.”

Új paradicsom a régi helyén

Nem átvitt értelemben vett szólam ez, hanem praktikus valóság. Ha sikerül az iraki kormányoknak és a vele együtt dolgozó londoni nagy cégnek a terve, akkor három év alatt, új paradicsom épül azon a helyen, amelyen az Irás szerint, a régi állott. Háromezer éve

Rheumát

biztosan
gyógyít

Togal

Csináljon egy teljes Togal-kurát!

A Togal-tabletta a húgysavak oldása által mérgeket távolít el a testből!
Hasonló biztos hatása a Togal-tabletta

Csúz * Idegzsába * Spanyolnátha
és mindennemű főfájás esetén.

A Togal biztos gyógyulást jelent.
Minden gyógyszerárban és drogériában. Lei 52.- és Lei 130.- A Togal-tabletta svájci készítmény.

áll már elhagyottan, kiellenül, kiégett pusztaságként az a terület a Tigris és Eufrátesz között, amely egykori feljegyzések szerint a világ legtermékenyebb területe volt. Az iraki kormány öt és félmillió dollárt akar fordítani arra, hogy újból virágzó pálmáerdők, rizsföldek viruljanak a jelenlegi szikes talaj helyén. Kut-el Amara helységénél építenék fel azt a magas töltést, amely elvezetné a Tigris folyó vizét a kiszáradt Schott el Charaff folyó medréhez. Ezen a területen verte meg 1915-ben Townsend angol tábornok a törököket. Ez a kiszáradt folyó körülbelül a két nagy folyam közötti terület közepén fekszik és érinti a régi Ur városának helyét, ahol a kaldeusok híres civilizációjának bölcsője ringott. Ha ez a terv megvalósul, akkor ez a terület rendkívül termékenyebbé válik, mert eddig csak az volt terméketlenségének oka, hogy nem volt vize. A Tigrisnél építendő nagyszabású elzáró gát 700 méter széles és 17 méter magas lesz. Már ott állanak a pumpák és betonkeverő gépek és amint a tavaszi áradások megszűnnek, hozzákezdnek a munkálatokhoz.

Igy lesz a teremő emberi erő által termékeny paradicsom ott, ahol évezredek valózása pusztaságot teremtett. Új paradicsom, a régi helyén — paradicsomi boldogság nélkül. Az Ember evett a Tudás Fájából és lesz belőle völgyzáró gát, meg hatalmas beton-gép, de hol marad a paradicsomi boldogság?...

Propaganda hónap a szombatért...

A rohanó események és a száguldó idő nem engedi, hogy az élet bármely megnyilvánulásánál is megállás legyen. Így a szombat megtartásának kérdése is a „propaganda” eszköze lett. Hír jön Telavivből, mely azt mondja, hogy az ottani rabbinátus, számos más rokon-szervezetekkel határozta, hogy egy propaganda hónapot fognak beszervezni szombat megtartása érdekében. Első pillanatban meghökken az ember. Hát hogyan? A legszentebb zsidó kincs, a szombat szentsége is „propaganda” lett? De ha egy kissé elgondolkozunk, akkor rájövünk, hogy ez a „propaganda” már évezredek óta folyik. Minden vallásos zsidó, akár hivatalosán fogva, akár csak meggyőződéséből, állandó hirdetője volt évszázadok óta a szombat megtartásának. Ha most az idők követelte új módussal kell a régi uton járni — nem baj. Elvégre annak a megtartott szombatnak teljesen mindegy, hogy azért tarják-e meg, mert a rabbi mondotta, vagy azért, mert a kiadott röpcédula, vagy a „propaganda” hónap tette meg hatását. A fontos a cél! A cél pedig az, hogy a Szentföld zsidósága tarisa meg intézményesen a szombatot. Így is van ez jól. Mert elképzelhetetlen, hogy motorbiciklis ifju rohanjon a szombat délelőtti inarend tartama alatt a telavivi uccákon, vagy péntek este a telavivi tengerparton apró szentjánosbogárkák-

bukását a forradalomban felülkerekedő új irányzat pecsételte meg. A bordeauxi Furtadonak, a girondista zsidó politikusnak menekülnie kellett, Peixoto bankárt 1,200.000 livre pénzbüntetésre ítélték, mert az előző rezsim idején nemesi címre aspirált s egy alkalommal arra hivatkozott, hogy a bibliai leviták családjából származott.

Jakob Pereira volt az első, aki a zsidók közül a vérpadra lépett. Délfrancia volt, 1790-ben költözött Párisba, ahol dohánygyárat alapított, majd nagy hévvel vetette bele magát a politikai mozgalmakba. A mérsékelt egyik vezére lett. Pereirát fogságba vetették, öt hónap múlva pedig halálra ítélték azon a címen, hogy „a nemzeti képviselő megsemmisítésére és a köztársaság megbuktatására irányuló összeesküvésben” részt vett. Hebert-el, Kloiz-al együtt vitték a vérpadra s míg a tömeg hangosan élte a köztársaságot, a szerencsétlen Pereira feje a porba hullott.

Egy hónappal később a Frey testvérek kerültek sorra. Apjuk gazdag osztrák hadseregszállító volt és a keresztény hitre tért át. A két fiu, Jules és Emanuel, Párisba költözött, hogy a szabadság áldásait élvezzék. Leopoldine nővérüket is magukkal vitték, sőt valósággal hozzáerőltették egy Chabeau nevű, volt szerzeteshez. Chabeau rövidesen a forradalmi

kémszervezet fekete listájára került s a két Frey testvérrel, akiknek osztrák származása a legrosszabb ajánlólevél volt, a forradalmi törvényesék annak a vádnak az alapján, hogy a köztársasági kormány preszizsét vesztegetéssel le akarták törni, halálra ítélték. A két testvért 1794 áprilisában Chabeauval, Demoulinnal, Dantonnal egyszerre végezték ki, nővérüket, aki féléves házasság után jutott özvegyiségre, életben maradhatott...

Báró Liefman Kalmernek, egy Hollandiából bevándorolt, de már régebben Franciaországban megtelepedett zsidónak tragédiája igazán megrendítő. Kalmer egyik fia, Izac, vad sansculotte volt — 200.000 livré évi járadék tulajdonosa! — a másik fiu a royalistákkal tartott, Izacot 1794 júniusában végezték ki, mivel a forradalmi törvényesékben gyakran elnökölt s a vád szerint terrorizálta a chlichypolgárokat. Öccsét, Louis Benjámint azért börtönözték be, mivel, amikor a királyi család a Tuillériákban lakott, őrszolgálat alatt gyakran megfordult a kastélyban, beszélt a királyi párral s végrehajtotta Lafayette-nek a „gyafázatos udvaroncok” megbízásait. A fiatalabbik Kalmert 1794 májusában végezték ki, Sarah nővérükre is ez a sors vár, ha közben meg nem bukik Robespierre uralma: így fogolytársával együtt kiszabadult...

ként világítsanak a szívott cigaretták fénylő tüze. A szombat — legyen szent nap ott is. Sőt, ott még inkább, mint bárhol a világon. A Föld kötelez erre. És ha most egy egész hónapon át arról fognak írni, beszélni, anketézni, propagandázni, hogy „zsidó, tartsd meg a szombatot”, akkor csak azt kívánhatjuk, bár csak teljes sikerre vezetne ez a mozgalom, mert ennek végtelen hasznát nemcsak a palesztinai újjáépítés, nemcsak a lelki harmóniát elnyerő ottani zsidóság fogja látni, hanem az egész zsidóság...

Rav Weisz nem kell Timisoarának.

Igy van ez — és ahogy van, rosszul van. Már évek óta hirdetik, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség timisoari központja, nem elég, hogy nem dolgozik eléggé, de még kontraktarizozza azokat a mozgalmakat, amelyek arra hivatottak, hogy az erdélyi vallásos zsidóság körében eredményes megvetője legyen a zsidó nemzeti eszmének. In konkrétó: a szövetség hivatalosában azt írják, hogy táviratiilag tiltakoztak az ellen hogy Rav Weisz lejöjjön Erdélybe, nehogy „zavarja” a hivatalos akciókat. Ugyilát-szik Timisoara nem akar letenni arról a strucc-politikáról, amelyet már évek óta folytat. Egy kis cezarománia is van abban, amikor nem akarja észrevenni, hogy mennyire elgyengült „királyság” felett uralkodik. Nem akarja észrevenni, hogy a zsidó tömegek nagyrésze, vagy a revizionisták körében találja meg ideálját, vagy pedig a mizrachi nagy táborában és régen elfeledte azt, amit a Központ akar. Elfeledte, illetőleg régen túl van rajta. Az a vérszegény, kicsinyes propoganda instrumentum, amely ma már csupán egyes személyek favorizálásában meríti ki ténykedését és amely távol áll minden erőteljeségtől, nem elég érv arra, hogy Rav Weisz ne jöhessen Erdélybe. Holott az összes Lloyd sori bölcsenek tisztában kellene már lenni azzal, hogy Rav Weisz nem arra a nem sok tulzással „ugar”-nak nevezett mezőre akar menni, ahol éppen a bölcsenek miatt, nem nő többé kövér fű... Inkább azokat a területeket keresi fel, amelyek nagyon szüksége van a Palesztina — építésnek, ugys mint galut-munkára, ugys mint eretire. Minek tehát halmai szóval „tiltakozni” Rav Weisz jövétele ellen? Talán azt is beképzelt magának a Szövetség mai vezetősége, hogy a vallásos erdélyi mizrachi érzelmi tömegek is szimpátiával nézik munkálanságnak bélyegezhető munkáját? A mizrachista 5000 főnyi erdélyi ifjúság, és meglettek táborra nem kér ebből a mai „femesvári-cionizmusból.” Nem tér abból, amire a budapesti cionista „Zsidó Semle” is megteszi megjegyzését, amikor azt írja, hogy ne vállveregessen oly nagyon a hivatalos szócsöve az erdélyi cionizmusnak, mert ők is emberek a talpukon és nem fognak jönni ide tanulni cionizmust.

Igen, ez a vállveregő cionista mentalitás, amit annyira un már az erdélyi zsidó közvélemény. Talán a nagy eredményekre büszkék? Arra a Nachwuchsra, amely sehosem található. Még egy rendes hivatalos kart sem tudott nevelni 15 esztendő alatt a mozgalom. Hát miért elgáncsolni a mizrachisták tevékenységét? Talán a Purim bál miatt? Vagy mert ktrándulást szerveznek — tiszta ideális alapon? Hát miért nem akarják végre tudomásulvenni, hogy az erdélyi mizrachizmus kinőt már a gyámkodás alól, és lesz idő és alkalom, amikor megerősödött, izmosan tudja majd odakiáltani: hogy ime ez a mi munkánk! Országépítés, vallási alapon és nem üres szócséplés, amely eredményre nem vezet. Le kellene már vetni Timisoara urainak ezt a nem szimpatikus tógát, hogy helyet adjon a megértésnek és helyet... az ifjúságnak... a mizrachista ifjúságnak.

Nem veszik észre, már, hogy unják már a mai rezsimet? Unják az összes erdélyi cionisták, mert nem dolgoznak és nem is akarnak engedni dolgozni...

Német cimtár

August Scherl kiadásában megjelent az 1935. évi szülő frankfurti cimtár. Az Eschenheimer Landstrasse címszónál a hitközségi temető is fel van említve. Utána a köser szót jelző három betű... A frankfurti hitközségi lépéseket felt, hogy megállapítsák: „technikai tévedés”, vagy durva vicc történt-e.

Látogassa meg Bucurestiben a „Luvru” Szállodát

Str. Carol No. 4. (szemben a posta központtal.) — Telefon 307-92.

Teljesen ujonnan átalakítva, a legmodernebb kényelem. — Szobák már 80 leltől kezdve. — Telefon — Fürdő — Hideg-meleg víz.

Tengerészeti hachsarah

A Betar új jelszót bocsátott a zsidó ifjak számára „Kibbus hajjam” — a tenger meghódítása. És ez így is van rendjén. Zsidó körökben, de főleg az ifjúság körében nagy tetszéssel fogadták ezt a figyelemreméltó és Palesztina újjáépítése szempontjából szép perspektívát ígérő célkitűzést.

Erec Izraelnek, mint a Földközi tenger partján elterülő országnak minden reménye meg van arra, hogy tengerészeti országgá fejlődjék. Az ó korban, a világ első tengerészei, a föníciaiak foglalták el ezeket a kikötőkre alkalmas tengerpartokat. Ugyancsak innen indult el utjára az első kereskedelmi flotta, megadva egy nagy és kiterjedt tengeri kereskedelemnek a fejlődési lehetőségét is. Palesztina mai kereskedelme — exportja és importja egyaránt — ugyszólván kizárólagosan a tengeren bonyolódik le, mivel a tengeri szállítás jóval olcsóbb, mint a szárazföldi. Palesztinában szédületes trammal fejlődik a tengeri kereskedelem. A kereskedelmi hajók nagy tömegei horgonyoznak Palesztina kikötőiben és ebből mindenki profitál, csak éppen a zsidók nem, mert sem a hajótulajdonosok, sem pedig a tengerészek nem zsidók.

Az utóbbi időben alakultak ugyan egyes zsidó hajózási társaságok, de ezek is — legnagyobb fájdalommal — képtelenek idegen nemzetiségű tengerészeket alkalmazni, mivel a tengerészeti elem teljesen hiányzik a zsidóság néprétegeiből...

A halászat szintén nagyon alacsony nívón áll Palesztinában általában, de főleg a zsidó halászat egyenrangú a semmivel. Bár ez az iparág is nagy jövedelmeket biztosíthatna az ország számára. Legtöbb nép, amely vala mely tenger partján él, kiköszözi a tengert, egzisztenciájának javarésztét a tenger biztosítja. Ebben csak Palesztina képez ilyen ellentétes kivételt...

Ezt a sok fő és mellékes tényt szemlélítve, a revizionista Betar, mint a Zsidó Állam újjáépítésének pionerja, elhatározta, hogy ugynevezett „hachsara jammil” — tengerészeti hachsarat létesít, a már meg lévő, különböző hachsarakon kívül. Ezzel egyidejűleg szakítani óhaj az a tradícióval is, amely az eddigi chalucokat, főleg „ekklahamóásra” és „favágásra” képezték ki. A hachsara jammilnak ez a célja, hogy megteremtse az eljövendő Zsidó Állam tengerészeti és halászatát és egyúttal a palesztinai vizeket meghódítsa a zsidóság számára.

A Betar bucaresi Necivutja étérezve és megértve ezen célkitűzés fontosságát és halaszthatatlanságát, azonnal elhatározta, hogy a hachsara jammil társasággal és sikerült is egy olyan szerződést kötnie, mely szerint a társaság kötelezte magát, hogy 12 chalucot alkalmaz hajóján. Az első 4 betar chaluc 3 hét múlva indul el első tengerészeti hachsará utjára egy Rotterdam felé induló gőzösön.

Reméljük, hogy a „Menorah” (hétágu gyertyatartó), mely a Betar és a zsidó újjáépítés szimbóluma, nem fog a zsidóságra szégyent hozni, hanem nagy dicsőséget fog kivívni a tengerészeti terén is.

A római főrabbi temetése

A király és Mussolini részvétlívára

A múlt héten vártlanul elhunyt római főrabbi, dr. Angelo Sacerdoti február 20 án, csütörtökön temették el Rómában örösi részvét mellett. A hatóságok képviselői, számos magasrangú tiszt, köztük Róma provinciájának és városának kormányzója is, mint a katonai parancsnokság képviselője, ott voltak a temetésen. (Sacerdoti a gyarmati tábori lelkész is volt). Az összes zsidó és számos nemzsidó fizet is a temetés ideje alatt a gyász jeléül zárva volt.

A temetési szerterítés Róma nagytemplomában folyt le, ahol az olaszországi zsidó hitközségek vezetőségének elnöke, dr. Serént ügyvéd és a római hitközség elnöke, Racanall mernök mondottak gyászbeszédet és méltalták Sacerdoti érdemeit a zsidóság és a zsidó tudományok körében. Ezután a menet a városon keresztül a temetőbe vonult, ahol a nyitott sírnál a 83 éves milánói rabbi, da Fano, a pápa személyes barátja, valamint Cassuto professor, a római zsidó teológiai szeminárium tanára bucsuztatták.

A római zsidó hitközség, Sacerdoti főrabbi halála után nyomban jelentést tett a királyi udvarnak és Mussolini kormányelnöknek papjuk haláláról. A jelentés kézhezvétele után ugy a király, mint Mussolini, valamint a fascista párt legfőbb vezetősége és a római provincia prefektusa részvétlívratot intéztek a hitközséghez. Sacerdoti halála alkalmából a párisi Comité des Delegations Juives és a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottsága, amelynek Sacerdoti is tagja volt, a gyász jeléül a február 23 ra kilüztött ülést későbbi terminusra halasztotta. A végrehajtó bizottság a következő részvétlívratot intézte az olasz hitközségek szövetségéhez:

„Fájdalomtól megrendülve dr. Sacerdoti főrabbi halála fölött, kegyelettel hajlunk meg az elhunyt emléke előtt, aki a világ zsidóságának egyik legnemesebb képviselője volt. Emlékeit és példaadását mindenkor szem előtt fogjuk tartani.”

Megkezdődött Londonban a „harmadik német gyűjtés” Erleigh grófnő vezetésével

Anglia legünnepeltebb szépsége, a tünnemenyesen szőke Erleigh grófnő, lord Melchett huga álli élére annak az akciónak, melyet az angol zsidó közvélemény „harmadik német gyűjtés”-nek nevez.

Eddig két alkalommal folyt gyűjtés a hazájukból kiüldözött német zsidók részére. Az első német gyűjtés elnöke Lord James Rothschild volt és eredménye 177 ezer fontot tett ki. A második gyűjtés elnöke lord Melchett volt és eredménye 132 ezer font volt. Most megkezdődött a harmadik német gyűjtés, melynek védnökségét Erleigh grófnő vállalta, ki mint ismeretes, kitért zsidósaládból származik és néhány héttel eze őt tért vissza az ősi hitre. A grófnő az angol zsidó sajtónak a következő nyilatkozatot adta:

— Folytatnunk kell az akciót a német zsidók részére, mert Palesztinától eltekintve, az összes többi országokban nyomorognak a német zsidó menekültek. A 70 ezer menekült német zsidó közül, 50 ezernek nincs betűvő falotja.

— Sükségünk van arra is, hogy a Németországban maradt német zsidóknak segítségére siessünk. Zsidó népiskolákat kell felállítani, mert hiszen a zsidó gyermekek még iskolába sem járhatnak.

Arra a kérdésre, hogy rem javult-e az utolsó hetekben a német zsidók helyzete, a grófnő ezeket felelte:

— Mindaddig, amig Streicher szabadon írhat és izgathat lapjában, addig nem lehet szó arról, hogy va'ami javulás mutatkozzék.

Antiszemita röpcédulák Bucuresti uccáin

Bucuresti uccáin az elmúlt héten elárasztották a L. A. N. C. röpcédulával, amely leírja a Román Nemzeti ügy I. sziből, 1916-ban kiindult harcát. Részletezi azt a harcot, amely a Vaszgárda megalapításával és Vajda uralomra-jutásával megelőzte ama döntő lépést, hogy ma már az teljes Numerus Clausus hoz vezetelt. Csatlakozásra szólítja fel a földműveseket és a krízis minden bajának okát a zsidóság rovására írja. A intellektuellekhez szól, akik azért képtelenek elhelyezkedni, mert — szerinte — a jól dollált állásokban zsidók ülnek és végül a diákságot azzal izgatja, hogy azért nincsen helyük az egyetemeken, mivel minden padot a zsidók foglalnak el. — Ezzel szemben lény és valóság az, hogy a hivatalokban a teljes Numerus Nullus uralkodik, hiszen keresve is alig lehet — még nagy zsidócentrumokban is — elváltve egy-egy zsidó tisztviselőt az állami, megyei, vagy községi állásokban találni. A román magánvállalatoknál már régen végrehajtották a 100% os romanizálást. A kevés, még meglévő, zsidó nagy vállalatoknál 80—90% ban román tisztviselők és alkalmazottak vannak. A román egyetemeken pedig automatic, minden kormányrendelet nélkül is, a zsidóság ifjúsága még a Numerus Clausus szerint sincs képviselve.

Orvosok és fogorvosok

A birodalmi és porosz belügyminiszter megállapította az orvosok és fogorvosok vizsgarendjét. Ezen-től vizsgára csak azt bocsátják és csak az nyer approbációt, aki előzetesen írja eredetét igazolja. Ez már a jelenleg tenőt zsidó orvosokat és a végzett, de nem approbált zsidó orvosokat is érinti.

HIREK

A szerkesztésért és kiadásért felel:
WASSERSTROM SÁNDOR

A „Népkör” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5695

Péntek: Weadar 3, március 8.

Szombat: Weadar 4, március 9

Hell szidra: פקודי

Hell háltóra: ותשרם כל

Szombat kezdete:

Üzlet bezárás 5.35

gyertyagyújtás 5.45

Istentisztelet kezdete 5.50

Szombat befejezése 6.55

A horogkereszt körülöleli a világot...

Egy szerb író a zsidó népről

Belgrádi jelentések szerint az utóbbi időben német befolyás alatt egyre erősödő antiszemita agitáció vette meg a lábát Jugoszláviában. Óiási tömegű antiszemita röpapokat csempésztek külföldről az országba, amelyek széles rétegekben terjesztettek. Főként a katolikus vidékeken folyik az agitáció. Amíg az ortodox szerb nép körül nem tud gyökeret verni a zsidóellenes mozgalom.

A szerb nép tollarenciája egyébként is közismert. Ez főként arra vezethető vissza, hogy a szerb és zsidó nép sorsa sok tekintetben azonos utat mutat. Leon Koen zsidó festőművész kiállításának alkalmával, aki azelőtt Münchenben élt, Dusan Nikolajewics ismert író és költő bevezető előadást tartott. Az előadás után Nikolajewics többek között a következőket mondta a zsidó és a szerb nép történelmi azonosságáról:

„A zsidó népnek meg van a maga széjjelrombolt temploma, — nincs e nekünk is egy Kosovo nk? Mi is lenne, ha a szerb nép, amely évszázadokig idegen uralom alatt élt, barátságatlan lenne a zsidó néppel szemben, amelynek sorsa és végletlen szenvedése annyira hasonlít a szerb nép hányatott sorsához? Ezért van a zsidók és szerbek között példás megértés és békeség... De most ezt a békét megakarják kívülről zavarni. A zsidóság manapság súlyos órákat él át. *Vannak országok és népek, amelyek elfelejtették, hogy mit teit kulturájuk fejlődése érdekében a zsidóság.* A szerb nép azonban sohasem fogja követni ezt az alacsony mentalfilást és nem fog igazságtalanságot elkövetni a néppel, amely minden üldözés és megalázás dacára, oly sok szolgálatot tett már az emberiségnek.”

A franciák ellen — a zsidók hátán keresztül

Északafrika mozlim lakossága körében egyre terjed a zsidóellenes mozgalom a német ágensek agitációja folytán. A francia közvélemény nyugtalanul szemléli ezeket a kilengéseket és megnyilvánulásokat, mert franciaellenes kifordérésektől fél. Maga Daladier volt miniszterelnök cikkezett a marokkói, algíri és tuniszi nyugtalanságról és leszögezi, hogy ez semmiesetre sem a gazdasági krízisre vezethető vissza. A francia sajtó óvatlani a kormányt, hogy ne tartsa a zsidóellenes megnyilvánulásokat, mert mögöttük francia ellenes tendenciák húzódnak, amelyet Hitler ügynökei irányítanak.

Algíri jelentések szerint a feszültség még mindig nem szűnt meg. A zsidó lakosság állandó támadásoktól fél. A bojkottagitáció is éles formákat ölt, úgy, hogy azok a német emigránsok, akik Algírban kívánták tőkájukat invesztálni, lemondtak erről a tervükről és Franciaországba menekültek. Mallerne közlekedésiügyi miniszter, aki röviddel ezelőtt tett látogatást Algírban, kijelentette, hogy a jelenlegi zsidó ellenes atmoszféra komolyan veszélyezteti a rendet és fennálló törvényeket.

A zsidók elleni hadjáraton keresztül a német horogkereszt tehát szítja a forrongást a legnagyobb ellensége, a franciák ellen is...

Afganisztánban szabad préda a zsidó

A teheráni zsidó hírközlés közvelen forrásból borzalmas híreket kap az afganisztáni zsidóság kiszolgáltatott helyzetéről. A zsidók törvényen kívül vannak helyezve, a legisebb állítólagos vétségért is súlyos kényszermunkára ítélik őket. Különösen válságos 500 oroszországi zsidó helyzete, akikkel való érintkezést a kormány megtiltotta a bennszülött zsidóknak. Ezek a zsidók ugyszólván éhhalálra vannak ítéelve. Mindennapos eset, hogy kímékedéssel vádolják a zsidókat és ezen a címen rövid ulon kivégzik őket, vagy ismeretlen helyre hurcolják és hozzátartozóik semmit sem tudnak többé felőlük.

Az angol sajtó megbízható adatait közöl arról, hogy a mögötti s hajmeresztő antiszemita kurzus mögött is a németek állanak, akik behálózák egész Ázsiát és Afrikát — a mi szegény megviselt Európánkról nem is beszélve — a horogkereszties propagandával.

Az osztrák zsidó orvosok.

A bécsi zsidó orvosok egyesületének hivatalos közleményei tiltakozást közölnek, amely fájdalmas hangon foglalja össze azt az üldözést, melynek a zsidó orvosok már 22 hónapja áldozatai. Az orvosi továbbképzést elzárja a zsidó orvosok kirekesztése a klinikákról és az existenciát összeomlása az öngyilkosság gondolatát keltik fel a szerencsétlen áldozatokban. *1935 április végén el kell tűnnie az utolsó zsidó segédorvosnak a bécsi kórházakból és 1935 június végén az állami kórházból.* A szülészeti kiképzést is megtagadták a zsidó jelöltektől. Ily módon minden tevékenység lehetetlenné válik a zsidó orvosoknak az osztrák kórházakban. — A bécsi zsidó orvosok körében azonban arra is mozgalom indult meg, hogy a kirekesztett zsidó orvosoknak *anyagi támogatást szerezzenek és lehetővé tegyék, hogy külföldi, első sorban amerikai kórházakban folytathassák tanulmányaikat.* Főleg azok, akik évek óta hiába várják a rendszeresítésüket és most már a fizetéstelen segédorvosi állást is el kell hagyniok.

A német antiszemilizmus tobzódása

A führer bizalma

A hivatalos német távirati iroda jelenti Nürnbergből, hogy február 11 én *Streicher* 50 ik születésnapjának ünneplése alkalmából száz legidősebb párhívét megvendégelte a szünnepségre váratlanul Münchenből megérkezett Hitler Adolf is. A vezér nagyszabású üdvözlő beszédet mondott és kiemelte, hogy Streicherben olyan társat talál, kiről biztosan tudja, hogy Nürnbergben olyan férfit van, ki pillanatig sem ingadozna, hogy bármely helyzetben tántoríthatatlanul mellette álljon.

Kölcsönkönyvtár

A *Fränkische Tageszeitung* jelentése szerint a birodalmi irodalmi kamrában széleskörű oktatási tervet dolgoztak ki a könyvtárak tulajdonosai kiképzésére, hogy „felelősségteljes hivatásukat az új Németország szellemében folytathassák”. Az első előadáson arra oktatták őket, hogy a faji kérdés „a történelem tulajdonképpeni törvénye”.

Streicher áldozata

A *Stürmer* egyik számát August Bauernfreund fürthi zsidó gyáros személyének szentelt. A *Fränkische Tageszeitung* jelentése szerint, a cikknek megvolt az eredménye. A porosz és a birodalmi belügyminiszter most megállapította, hogy Bauernfreund vagyona népi és államellenes törekvések előmozdítására szolgált, ezért a nürnbergi rendőrfőnökség az egész vagyont lefoglalta.

Nietzsche

Ujabbban erősen igyekeznek, hogy Nietzsche-t a náciizmus előfutárának tüntessék fel. Dr. *Horneffer* és Prof. Dr. *Richard Oehler* versengenek ebben most megjelent könyvekben. A *Siegerben* megjelenő „Das Volk” ezzel szemben reprodukál egy 1887 márc. 29 ikl levelet, melyet Nietzsche Theodor Fritschnek, az antiszemilizmus utörőjének írt. Nietzsche ebben „elvi zűrzavarnak” nevezi Fritsch működését, visszautasítja a jövőre, hogy neki az antiszemita nyomatványokat elküldjék, a faji elméletet „állandó abszurd hamisításoknak” nevezi, melyek őt idővel komolyan feltudnák boszantani. Majd ezt írja: „Végül pedig: mit gondolt Ön, mit értek én, ha Zarathustra nevét az antiszemilák veszik az ajkukra?”

»Korszerű hirdetés«

A *Stürmer* ilyen címen hétről hétre a legféltelenebbül izgató koholt hirdetéseket közöl. Egyszer „embervérrel gyengén megfestett kóser bort” ajánl, legutóbb pedig ezt hirdeti: — *„Szigoruan kóser kile (zsidó hílközlés) elsőosztályú sóhetet (metsz) keres titkos metszésre, kinek rituális gyilkosságokban is gyakorlata van. Leveleket „gajvér kóser sel peszach” alatt kérnek.* — Sajnos, valóban korszerű ez a hirdetés, melyet másutt és más időben el sem lehetne képzelni, csak a gyűlölködés elvakultságában...

Zsidó utazik a vonaton

A *Fränkische Tageszeitung* egyik olvasója leírja, hogy a vonaton utazott és épen akkor nyitott be, mikor egy „disznó zsidó” arra akart két szőke ifju leányt rábeszélni, hogy inkább vele, gyorsvonaton folytassák az utjukat, mert így hamarább Frankfurtba érnek.

„Hell Hitler:” — üdvözlésre a zsidó más-hova ült s ő helyet foglalja a két szőke leány mellett. Sietve felvilágosította őket arról a „veszedelemről”, mely őket a zsidó részéről fenyegette, majd a zsidókérdésről általában tájékoztatta őket, mert tájékozatlanok voltak.

Sajnos, a vonat ahoz az állomáshoz ért, melyhez ő igyekezett és így ebbe kellett hagyania a felvilágosító munkát...

Ha nem is igaz a történet, minden esetre ren alkalmas arra, hogy a zsidók vasuti utazását a jövőben kellemessé tegye...

Mendelssohn, Heine és Offenbach

Kölnben a *Felix Mendelssohnról, Heine-ről és Offenbachról* elnevezett utcákat át-keresztelték. Mendelssohn nagy szerepet játszott a rajnai zenei életben. Offenbach apja a köni Glockengassai zsinagóga kántora volt, Heine Düsseldorfban született, de a Rajnavidékhez való kapcsolatait, költészete is eléggé bizonyítja.

A zsidó becsülete: a pénz

Karlsruheban a „Der Führer” című lap tudósít egy Breitenben a városi tisztviselők részére tartott gyűlésről, amelyen Kramer körzei feletgyelő beszélt a zsidókérdésről. A zsidó a gazdasági hatalmat magához ragadta és a néppel az ő kalmár üzleti szolgálatába állította — mondta a szónok. A zsidó nem ismeri a hűség és a becsület fogalmát. A zsidó becsülete: a pénz. A zsidó parazita a népéletben. A jövő Németországában nem szabad a zsidóknak állampolgároknak lenni és közhivatalokat betölteni.

Összeesküvés a vér ellen

Karl Holz, Streicher helyettese, ilyen címen kongalja meg a vészarangozt Streicher legújabb „orvosi” lapjában, amelynek címe: *Deutsche Volksgesundheit aus Blut und Boden.*

Karl Holz először felsorolja a „zsidó gaztetteket”, amelyek a Talmud és a Sulchan-Aruch megparancsolnak. Majd azoknak a „módszereknek” az általánosságára mutat rá, amelyeket zsidók és zsidóbérencék találnak ki az egészség fenntartására. Ezek az álnagyságok a német vért akarják megmérgezni, mert rájöttek, hogy az egészség a német Siegfried legsebezhetőbb pontja. Minden zsidó orvosi tevékenység csak a „Talmud beteljesedésén” dolgozik.

Megtudjuk, hogy a proskribáltak élén áll Rudolf Virchow. „a maga is úgy festett, mint egy zsidó”. Robert Koch, a tuberkulózis bacillusának felfedezője, zsidó nőt vett el és zsidó asszisztensét tartott. Paul Ehrlich, a salvarian és a chemoterápia zsidó felfedezője, „a zsidóságnak sok millió német népet senyvedésre és halálra ítelt”. Emil von Behring, zsidó asszony volt a férje. Végül a proskribáltak között van a zsidó Nietzsche is. Holz szerint „minden zsidó alkotás mögött talmudi pusztítási szándék áll”.

Nincs szükség ezekre az „orvosi nagyságokra”, mert sok német természetgyógyász és Hell praktiker évtizedek óta gyógyítják a betegeiket anélkül, hogy bármit is fölhasználtak volna a „zsidó tudományból”.

Inkább árja kuruzslás, mint az orvostudomány zsidó eredményei — ime, ez a Streicherék „fajvédelme”...

Juda, fordulj vissza!

Zarban (Saarburg), a község bejáratánál tábla hirdeti: „Juda, fordulj vissza!”

PALESZTINA

1100 zsidó és 200 nemzsidó orvos Palesztinában. A nemet cionista szervezet volt főtitkára, Dr. Siegfried Karovitz, aki jelenleg a palesztinai egészségügyi viszonyokat tanulmányozza igen érdekes számokat közöl a zsidó sajtóval, Palesztina jelenlegi egészségügyi viszonyait illetően. Vannak zsidó kórházak és államiak. A rendelkezésre álló ágyak csupán a szükséglet negyed vagy ötödrészét biztosítják. A betegsegélyző intézményét a Kupath Cholim helyettesíti, amely a Histadruth tagjainak önkéntesen vállalt kötelezettségeiből létesül. Jelenleg 40.000 fizető tagja van ennek az igazi "társadalombiztosítónak", amely így 70-80.000 lélek egészségügyi ellátásáról gondoskodik. Ugyanevetű "táppénzeket" nem szolgáltat a Kupath Cholim. 150 orvost fizet, egyedül Tel Avivban 40 orvost, akik egyrésze nem áll kizárólagosan a pénztár rendelkezésére. — Az elmúlt évben 50 új orvost vett fel a pénztár. Ezenkívül van egy hasonló alapon szervezett pénztár a kolonistáknak és ültetvényeseknek is. A hitleri éra óta, tehát 2 esztendője 600 új orvos telepedett le az országban, akik közül 80 százalék Németországból vándorolt be. Ezeknek 40-50 százaléka még nem tudott biztos existenciát szerezni. Jelenleg az a helyzet, hogy 300.000 zsidó lélekre 1100 orvos jut, akik mellett él még Palesztinában 200 nemzsidó orvos, akik közül legtöbb arab. Nagy hiányosságokat mutat még fel az elmebajosok, tüdőbajosok és elhanyagolt gyermekek kórházi ápolása.

A cionista világszervezet hivatalosan közli, hogy március 27-én ül össze Jeruzsálemben a cionista Acticnskomité.

A palesztina kormány bevándorlási hivatala két főtisztviselőt küldött ki Petach Tikvába, hogy megvizsgálják, hogy a környéken lévő kolonistákon miért foglalkoztatnak oly nagyszámban haurani munkásokat. A Petach Tikva kolónia elnöke közölte a küldöttséggel, hogy a kolonistákon mintegy 200 haurani munkás dolgozik, akiket e pillanatban nem is nélkülözhetnek a rendkívüli nagy munkáshiányra való tekintettel. A munkáshiány egyébként egész Palesztinát an rendkívüli méreteket ölt. Az egyre létesülő újabb kolonisták, ültetvények gyárak és iparvállalatok valóságos felszippannyúznak a kevés munkaerőtől, ami a bevándorlás útján Palesztinába beszűkült. Különösen a városok terjeszkedése és építőipar von el sok munkaerőt a mezőgazdasági levékenységtől.

Telaviv városa további nagy kiterjedésű földterületeket vásárolt a város terjeszkedésének céljaira. Telavivi városi tanács a birtokvédelmet birtokjellel az üzletekre is. — A napokban mutatott be Telavivba az első héber hangosfilmet, a „Sod Haarec”-et óriási sikerrel.

Az akkori börtönben éhségstrájkoló illegális bevándorlókról az a hír kelt szárnyra, hogy 100 font kaució ellenében valamennyit szabadlábra helyezték. Legújabb jelentések szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert a börtönigazgatóság most már csak 200 font ellenében hajlandó őket szabadlábra helyezni. A „Haarec” közli, hogy a kormány csak ezen feltétellel engedti az illegálisokat szabadlábra, ha kötelezik magukat, hogy két hónapon belül elhagyják az országot. Két akkori rab állítólag már be is jelentette hozzájárulását, hogy Palesztinából deportálják. — Lapzáratkor érkezett jelentések szerint Griska Pupkó nevű illegális, kaució ellenében szabadlábra helyezték.

Újra éhségstrájkolnak az illegálisok a börtönben. Jeruzsálemből jelentik: Tíz zsidó és 4 druzd, akik illegális bevándorlói vétségéért, hosszabb börtönbüntetésre vannak ítélve, éhségstrájkba léptek és bejelentették a börtönigazgatóságnak, hogy szabadlábra helyezésükig abba sem hagyják a sztrájkot. Mután biztosították őket, hogy 25 foni kaució ellenében szabadlábra helyezik, 24 órára abbahagyták a sztrájkot. Az illegálisok ügyében azonban komplikáció állt elő. A hatóságok nem akarják most már őket 25 foni kaució ellenében szabadlábra helyezni, noha a Waad Keumi ügyvéd kamarája emlékezteti a hatóságokat arra, hogy ígéretet tettek arra, hogy nem fogják magasan megszánni a kaució összegét. Az illegálisok elhívték azzal fenyegetőznek, hogy tovább folytatják a sztrájkot, amennyiben nem teljesítik kérésüket.

Atiba falu sejkjét, Rafik Nagib-ot letartóztatták, mert a rendőrség megállapította, hogy zsidóellenes terrorcselekményekre bandát szervezett. A nyomozás már eddig is szenzációs adatokat derített ki. Arab lapok szerint a sejk nyomára a rendőrség a Kfar Choresch-ben történt merénylet vizsgálata kapcsán jutott.

A telavivi zsidó múzeum, az elhunyt Max Liebermann tiszteletére kiállítást rendezte. A nagy zsidó mesternek 120 képét állították ki.

Ezer chaluc érkezett az utóbbi hetekben Palesztinába. Még mindig óriási hiány van munkaerőben. Minden kolónia munkásokat keres. A múlt hetekben ezer új chaluc érkezett Palesztinába, akiknek nagy része a kolonistákra ment mezőgazdasági munkára. A helyzet még mindig aggasztó és még súlyosabb lesz, ha néhány hét múlva megindulnak a mezőgazdasági munkák. A munkáshiány még érezhetőbb lesz.

Rison le Zion-ban újabb 1000 dunam földet munkálnak meg mezőgazdasági célokra. Kerkur-ban ugyancsak újabb 700 dunam föld megmunkálására került sor.

Az első zongoragyár Palesztinában. Egy német zsidó bevándorló, akinek Németországban zongoragyára volt, Palesztinában egy ilyen gyár létesítésével foglalkozik, amely az egész közelkeleten egyetlen volna a maga nemében. A gyár kezdetben kisebb mértékben fog dolgozni, de később fokozatosan fejleszteni fogják és azzal számolnak, hogy gyártmányait nemcsak Palesztinában, hanem a szomszéd országokban is elhelyezhessék. Érdekes tudni, hogy 1933-ban 216 zongorát importáltak Palesztinába, 1934-ben valószínűleg emelkedett ezen szám.

A palesztinai kormány korlátozni akarja a narancstermelést és megkarja tiltani újabb narancsültetvények létesítését. Ezzel a kormány elejét akarja venni az esetleges dekonjukturának és megkarja óvni Palesztinát a gazdasági rizikóktól. A kormány egyelőre 5 évre tiltaná meg minden további terjeszkedést a narancsültetvényeken. Félő ugyanis, hogy a korlátlan terjeszkedés folytán, olyan konkurrencia fejlődik ki és az áru annyira felhalmozódik, hogy katasztrófa is éresés állhat be.

Feltűnő hírek az új jeruzsálemi vízvezeték terveiben előforduló fatális tévedésről. Jeruzsálemből jelentik, hogy az utóbbi napokban izgalmat keltő hírek terjedtek el az új jeruzsálemi vízművek most megindult munkálataival kapcsolatban. A tervet szerinti a jeruzsálemi vízműveket a Raschel-Ain forrásból táplálnák, ide építik a hálózatot. Az Angliából nemrég érkezett mérnökök állítólag megállapították, hogy ez a forrás sokkal kisebb vízmennyiség fölött rendelkezik, mint amennyire számítottak és mint amennyi a Jeruzsálemi szükségletnek megfelelő. A számítási hiba olyan nagy, hogy alig az ötödrész mennyiségű víz állana rendelkezésre, mint amennyire számítottak. A hibát úgy akarják kiigazítani, hogy a vízvezeték csőveit egészen a Jarkon folyóig vezetik. Ez azonban legalább 100.000 fonttal fogja megdrágítani a munkát.

A Völkische Beobachter berlini szerkesztője a napokban Tel Avivba érkezett. A V. B. szerkesztője, Martini, mint ismeretes Hitler egyik legjobb kebelbarátja.

A dél-afrikai Keren Hajessod akció végleges eredménye. A Jeruzsálemi Keren Hajessod főiroda a napokban közölte a Nachum Sokolov személyes vezetése mellett lefolytatott dél-afrikai Keren Hajessod akció eredményét. Összesen 8906 jegyzés történt az alap javára, majdnem kétszer annyi, mint két évvel ezelőtt lefolytatott akciónál. Az alap javára összesen befolyt 145.000 font (cca 110 millió lei). A dél-afrikai zsidóság 16.000 családból áll és így minden második család jegyzett a Keren Hajessodra. Az átlag 16 font fejenként. Kétszáz városban folytatták le a Keren Hajessod akciót.

Telavivban 400.000 új bevándorló részére van még beépítésre alkalmas telep. A Palscor jelentése szerint a Dawar című lap a telekspekuláció elleni küzdelme során a következő érdekes adatokat közli:

A Jarkon folyó tulsó partján ma egy dunam földért 23-30 fontot fizetnek. Ugyanakkor Telavivban zsidó kézben legalább 1500 még be nem épített háztelek van. Ezenkívül zsidó kézben van 12.000 dunam föld a Joffa felé vezető úton. Ez a terület 15.000 építkezésre alkalmas telekre van osztva. H csak minden telekre két lakást számítunk, ugy ez 30.000 lakás. Ha lakásonként hat személyt számítunk, úgy maga ez a jaffai úton fekvő terület még 180.000 új bevándorló részére nyújthat lakást. Ha az idők folyamán ott is emeletes házakat építenek, úgy kétszeresére emelkedik a szám, vagyis 360.000 bevándorló nyerhet elhelyezést. Rison Lacion és Nachlat Jehuta környékén, Telavivtól nem messzire, még 20.000 dunam van zsidó kézben. Magában Tel Avivban a város északi részén is vannak üres telkek, amelyek 70.000 zsidó részére lehet lakásokat építeni. „Tulajdonképpen ki találta ki azt” — kérdezi a Dawar — „hogy Tel Avivban nincs elég építkezési hely és hogy annyit kell fizetni, amennyit kérnek. Éppen elég hely van és ezért az áraknak nem szabad többé emelkedniük, hanem esniük kell.”

Sziriai gyárak Palesztinába teszik át székhelyüket. Damaszkuszról jelentik, hogy több sziriai arab gyáros elhatározta, hogy Palesztinába teszi át telepét. A gyárak között három textilgyár és két cukorgyár van. Egyes gyárosok már átküldték gépeiket Háfába. A sziriai gazdasági krízis és a piac hiánya készteti erre a lépésre a gyárosokat.

A mezőgazdasági kolóniák értékesítő szövetkezetének konferenciája. Tel Avivban a napokban tartotta meg évi konferenciáját a „Tenuva”, a munkástelepek mezőgazdasági termékeit értékesítő szövetkezet. Érdekes adatokról számoltak be. Az utóbbi időben a „Tenuva” évi produkciója emelkedett. Így például Tel Aviv kerületében a napi termelés 8000 liter tejben volt előirányozva, tényleg azonban az utóbbi hónapokban napi 13.000 liter, sőt a nyári hónapokban 15.000 liter is volt a termelés. A „Tenuva” Tel Aviv körzetében az elmúlt évben 3.600.000 liter tejet adott el és a folyó évben legalább ötmillió literre fog emelkedni ez a forgalom, 42.000 láda szőlő, 4000 láda gyümölcs, 15.000 font értékben, főzések 30.000 font értékben és benn 1200 font értékben került eladásra a „Tenuva” Tel Aviv körzeti fiókja útján. A konferencián rámutattak a főzések és tojás-termelés nagy lehetőségeire, amely téren még mindig igen nagy a külföldről való import. Az elmúlt évben Palesztinába összesen 55 millió db tojást importáltak, ezzel szemben a „Tenuva” tojásprodukciója csak négy millió darab volt.

Érdekes számok a palesztinai autóforgalomról. Hivatalos jeruzsálemi jelentés szerint 1935. január 1-én Palesztinában 10.189 autómobil és motorkerékpár volt nyilvántartva. Ezekből 3455 volt magán autómobil, 1084 taxi, 1037 autobusz, 2163 motorkerékpár. 1934. január 1-én az autó és motorkerékpár létszáma 6007 volt.

— **A spanyol köztársasági elnök is részt vesz a Maimonides ünnepségeken.** Most hozták hivatalosan is nyilvánosságra a cordovai Maimonides (Rambam) ünnepségek lefolyását, amely szerint maga a köztársasági elnök is részt vesz az ünnepélyeken. A Maimonides ünnepély március 25-én veszi kezdetét, amelyet Cordova városi hatóságai nyitnak meg hivatalosan. Délután a tudományos és szépművészeti akadémia rendez disztrikciót a nagy zsidó filozofus tiszteletére. Március 26-án a madridi filozófiai egyetem konferenciát rendez, amelyen nagyszámban jelennek meg külföldi filozófusok is. Ugyanezen a napon nyitják meg a Maimonides múzeumot és könyvtárt. Egész Spanyolországban ünneplő bizottságok létesülnek, és így március utólfaján Maimonides emlékének ünneplése nyomja rá Spanyolországra a bélyeget.

Szenzációs megújulás a kereskedelemben

Brillánsan jobban, mint más kereskedelmi gócpontban pusztított a krízis. A kikötői hajó forgalom ellanygulása, a kereskedők egy egész tömegének összeesését vonta magután. — A bukások és tönkremenések napirenden voltak.

Ez az állapot ma is tart. — Jelentős cégek vegetálnak és alig bírják egy napról a másikra. — A talpraállásnak semmi lehetősége; a megújulásnak semmi perspektívája. — A kikötőben nem látható a korábbi mozgás, élet.

E kereskedők egyikét mégis meglátogatta és megmentette a szerencse. — Ez a kereskedő egy állandó játékos volt a sorsjátékon. — A lehetőségben bizalommal és kitarítással számított. — A február 15-i huzáson sorsjegyét egy millió nyereseménnyel húzták ki.

Bárki megértheti, hogy abban a bizonytalan helyzetben, amelyben igen sok kereskedő van ma, ez a váratlan millió szerencse a legjobbkor jött. — Eltűnnek az összes gondok, mintha meglettek volna babonázva. Már nem lehet beszélni a nyomasztó kereskedelmi helyzetről. A fizetések a kellő időre teljesíthetők, a beszerzéseket sokkal terjedelmesebb mértékben lehet eszközölni. — Míg a mi kereskedőnk mostanig egész kimerült volt a gondoktól, és a szükségtől, addig ma — hála a sorsjáték intézményének — boldog ember. — A 200 lejes befektetéssel a millió nyereséményhez jutott.

Ime egy példa a sorsjáték sok jótéteményei közül.

Megkezdődött a 7-ik sorsjáték sorsjegyeinknek árusítása. — Az emberek az ország minden részéből sietnek, hogy sorsjegyet biztosítsanak maguknak, bizva hogy a szerencse őket is meglátogatja.

A nehéz viszonyokból mindenki kivezető utnak tekintli a március 15-ével elinduló huzásokat és tényleg sokan lesznek szerencsések, mert sokan játszanak az új játékban is.

Munkások, hivatalnokok, kis és nagy kereskedők, földművesek, iparosok, szóval mindazok, akik játszanak, részesülhetnek azon millióknak, amelyet a sorsjáték a 4 osztályon kioszol.

Hová kallódik el egy nagy hitközség pénze?

Egy választott-bíróság, amely napi 14.000 leibe kerül az oradeai hitközségnek és valószínűleg hónapokig tart

Oradea — Nagyvárad. Anélkül, hogy ebben a kérdésben állásfoglalnánk, vagy befolyásolni akarnánk a közvéleményt, még kevésbé a folyó per bíróságát, arra a hiheletlen ténykörülmenyre akarunk néhány sorban rámutatni, hogy az oradeai hitközségi adófizetők pénzével milyen gazdálkodás folyik. Már régebben hosszabb cikkeken, sőt cikksorozatokban mutattunk rá arra, hogy különféle perek, „elintézesek“ Oradeán és Bucurastiben a hitközség jövedelmeinek tekintélyes részét igénybe veszik.

Voltak perek, illetőleg din-tórák, így egy sakter nyugdíjazása körül is, amely nehéz százezrekbe került a hitközségnek. De még sokkal nagyobb pénzáldozatot követeltek azok az utak, amelyeket megítétek bizonyos hitközségi vezetőkkel és a hitközség egyik jogtanácsosával és amelyek óriási összegeket vettek igénybe.

Összegeket, amelyeket „közpénznek“ neveznek, s amelyeket a szegény gabelladijak alatt nyögő zsidó ezek fizetnek meg keservesen keresett lejekből.

Millióss összegeket, amelyeket azért kell a keservesen verejtékező, megnyomorított hitközségi tagoknak fizetni, hogy a mai rezsim egyes vezetőinek, hozzátartozóinak és protezsáltjainak ezen illegális kiadásokon keresztül lehessen megfelelő jövedelmet biztosítani.

Jelenleg a hitközség szabadságotlított főjegyzőjének peréről van szó, amelynek lefolytatásához nem adta beleegyezését sem a közgyűlés, sem pedig a rabbinátus. Csak azok szivügye lett, akiket részben a zsidókhoz nem anélkül fékezett bosszu vezérelt, másrészt azok szorgalmazták, akik meg akarnak osztalkodni azon a stallumon, amelyet az eddigi „hitközségi főjegyző“ elfoglalt. Hogy a közönségnek, nemcsak Oradeán, hanem egész Erdélyben és az utódállamokban fogalma legyen, hogy a hitközség ifjú elnöke és idős tanácsadó milyen gazdálkodást folytattak, arra jellemzésül álljon itt egy számadat:

a választott bírósági per egy napi kiadása 14.000 leit tesz ki és hetek óta tart és még fog tartani hosszú ideig. Így tehát több százezer leira tehető az a költség összege, amelyből a perbefogott hitközségi főjegyzőnek 2-3 évi fizetése kitélt volna.

De a bosszuért is kell ez, mert vannak állásra és „önzetlen“ hívek, akik semmiféle hitköz-

ségi költséget nem kimélnék, ha arról van szó, hogy nekik hasznuk legyen belőle. Így az egyik hitközségi megbízott Berkovits Bernát, mint a hitközség képviselője eddig tizedeket vett fel, „képviselői“ címen.

Annál szomorubb ez, mert az ország határain is túl ismert oradeai Bász Din-t kikapcsolják ezekből a perekből, mint nem kompetenseket, holott ezek régebben díjtalanul végezték el az ilyen pereket, amenyiben ilyen hébe-korba előfordult. Most azonban semmi sem drága, semmi sem sok, ha azok az említett célokkal egyirányban haladnak.

Bátran állíthatjuk, hogy az elmúlt év perrei és a most folyó különböző egyházi és világi bíróságoknál folyó fölösleges perek, eddig olyan horribilis összegbe kerültek a hitközségnek, így tehát az oradeai ortodox zsidó nagy közönségnek, amelyből játszva kilehetett volna fizetni

a hitközség adóságainak legalább 50 százalékát.

Látják ezt az eszeveszett gazdálkodást a hitközség tb. jogtanácsosai is, annyira, hogy már nem is akarnak dolgozni a hitközségnek, mert nem merik vállalni a bekövetkezőkért az erkölcsi obligót sem. Így egy tolszállítási perben visszavonták a hitközség képviselőjét Dr. Kaufman Gyula, Dr. Gergely Dezső, Dr. Pollák Kálmán, Dr. Markovits József hitközségi ügyészek és így egy díjazott ügyvédet kellett felfogadni.

Ez csupán egy rövid helyzetkép a mai rezsim gazdálkodásából, amelyet tájékozásul közlünk, hogy mennyire hivatásuk magaslatán állanak és hogyan bannak az adózók pénzével.

Vesse minden zsidó emlékezetébe: 14 000 leibe kerül egy per napi költsége . . .

A cluj-i Poale Cedek az elmúlt héten tartottag me 21. évi rendes közgyűlést saját helyiségében, Str. O Bar Jiu 16 szám alatt. A szépszámu közgyűlést Goldberger Kálmán egyetemi elnök nyitotta meg. Mandelbaum Izidor, az egyetemi titkára terjesztette a gyűlés elé az évi jelentést, zárszámadást, felügyelőbizottsági jelentést és az 1935. évi költségvetési előirányzatot. Mindezeket a közgyűlés elfogadta és tudomásul vette s a

vezetőségnek a felmentvényt megadta. Ennek keretén belül Lillenthal Sándor tag indítványára jegyzőkönyvi közönetet szavazott Goldberger Kálmán elnöknek, aki fáradhatatlan szorgalommal vitte előre az egyetemi ügyet, úgy a konverzió megszerzése, mint az agglomeráció kibővítésével. Ugyancsak nevezett egyetemi tag javaslatára az egész vezetőségnek hála közönetét fejezte ki a közgyűlés az egyetemi érdekekben kifejtett tevékenységükért. Ezután megtörtént a tisztújítás. A választás eredménye a következő: Elnök Goldberger Kálmán, alelnök Pollák Bernát, pénztáros Schwartz Sándor I., jegyző Lusztig Nándor, felügyelőbizottság: Schwartz Sándor II., Löwinger Manó, Meisner R. zsidó. Tanácsnokok: Ábrahám Mór, Lillenthal Sándor, Janovits Oszkár, Rácz Béla, Herschkovits Jenő, Spitz Aladár, Grünfeld Dávid, Lukács Benjámin, Dávid Áron, Hermann Jakob, Kua Jenő, Wolf Jakob. Templo mbizottság: Schwartz Márton, Rosenfeld Ármán, Katz Salamon. Gazdák: Izsák Mór és Schwartz Mihály.

Sven Hedin zsidó származása

Sven Hedin, a világhíres Ázsia kutató a napokban töltötte be 70-ik évfordulóját. Az egész tudományos világ úgy ünnepelte ezt az évfordulót, mint a kultúremberiség egyik fontos határkövét. Ennek az évfordulónak kapcsán nem érdektelen feleleveníteni néhány igen érdekes részletet a nagy kutató életéből.

Közismert dolog, hogy a világháború alatt Sven Hedin az entente-sajtó részéről igen éles támadásokban részesült amiatt, hogy meleg szimpátiát tanúsított Németországgal szemben. Sven Hedin ugyanis Németországban végezte tanulmányait és emiatt gondolt mindig különös szeretettel a német földre. Ellenfelei számára vetették, hogy nemzetbarátság, zsidó származására vezethető vissza.

Hogyan változnak az idők! Kíváncsiak vagyunk, hogy Sven Hedin ma is közel és bensőséges szálak fűlik-e Németországhoz és viszont, hogy Németország zsidószár nazására való tekintettel, színtolyan bensőséggel fogadja e ezt a szimpátiát? Sven Hedin ősei között 1771-ben szerepel az első zsidó. Neve Brod és Frankfurtban lakik. Ez is rövidesen Svédországba költözik és kikeresztelkedik, majd a Berlin nevet veszi fel. — Berlin leánya Sven Hedin egyik nagyszülője, Sven Hedin ezektől a zsidó őseiktől örökölte külső jellegzetes vonásait: kicsi, horgas orra van, és fekete haja és bajusza volt mellette megöregedett, Sven Hedin egyáltalán nem szégyelli zsidó eredetét, sőt dolgozószobájának falán egy héber kézirat is van, amely világ-híres művének a „Transhimalaya“-nak egyik kivonata.

Az osztálysorsjegyek legszerencsésebb beszerzési forrása

Banca Ilescu S. A. Cluj

Képviselőlet egész Erdély és Bánát területén
Oradeai fiók: Bul. Regele Ferdinand 11.

Diszkrét kiszolgálás!

Főelárusító:

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R. T. CLUJ

RÖVID HIREK

ALGIR. A ben Djeinje vezetése alatt álló arabok egyre folytatják zsidóellenes kilengéseiket. A londoni „Daily Herald” jelentése szerint ennek az arab vezérnek tagjai teljesen hitleri módszerek szerint dolgoznak és „Heil Hitler”-rel köszöntik egymást.

LONDON. A „Manchester Guardian” hevesen állást foglal a francia kormány idegenellenes politikája miatt. A kormány ugyanis nem ad idősebb menekülőket a német menekülteknek és egyre másra utasítja őket az országból ki. A lap szerint a genfi Nemzetközösségnek kell az emigránsok ügyét közvetlenül intéznie. — „The Jewish Daily Post” címen egy új zsidó napilap jelent meg Londonban angol nyelven, amely kizárólag zsidó kérdéseket foglalkozik. — 62 éves korában a napokban itt hunyt el az orosz származású nagy zsidó filantróp, Mark Schell, aki a cionista alapokra is nagy eredményeket juttatott.

MELBOURNA. Ausztráliában most folynak a képviselőválasztások. A választások során heves antiszemita propaganda folyik a zsidó képviselőjelöltek ellen. A zsidóellenes izgatás élén német-náci hirdők állnak.

TRIPOLISZ. Tripolisz kormányzójának, Balbo generálisnak kezdeményezésére Tripoliszban egy zsidó arany-üves iskola nyílt meg. Az aranyművészet mint ismeretes évszázadok óta a tripoliszi zsidóság legfontosabb foglalkozási ága.

LEMBERG. Guttmann Wolf Samuel, leMBERGI 16 rabbi 71 éves korában az elmúlt héten elhunyt, 1900 óta főbírája Lembergnek. Ő volt az első, aki bevezette a leMBERGI prédikációt. A legrégebbi leMBERGI cionisták közze tartozott és éles harcot folytatott az asszimiláció ellen. Temetése alkalmával az összes zsidó újságok beszámoltak Lembergben.

NEWYORK. Josef Lateiner, nagy zsidó drámaíró 82 éves korában Newyorkban elhunyt. — James G. MacDonald a német zsidó emigránsok népszerűségi főbiztosa Newyorkba érkezett, hogy résztvegyen a tevékeny megindult akció vezetésében.

ANTWERPEN. Henriot igazságügyminiszter, René Dulesheim zsidó ügyvédet a belga igazságügyminisztérium főtitkárává nevezte ki.

BUDAPEST. A napokban hagyta el a sajtót Herzl Avadar „Judenstaat” című műve eszperantó nyelven.

BRÜSSZEL. Az 1935 április havában megtartandó brüsszeli világtalálkozásra Palesztina is felállít egy pavilont, amelyben az ország mezőgazdasági, művészeti és gyári termékeit fogja bemutatni.

BERLIN. Dr Richard Bier a napokban ünnepelte 70 éves születésnapját. Bier az egyetlen zsidó sebész jelenleg a berlini egyetemi klinikán. — A legutolsó népszámlálás szerint, 1925-ben Badenben 24.617 zsidó lakott, 1934 július 1-én felvett statisztika szerint Baden zsidósága kerekén 19.000 lélekre szállott le és így 1925-től 22 százalékkal esett. — Mannheimban, ahol a helyi zsidóság számának alig egyharmada él, dr Bruchscheller, az ismeri statisztikus szerint a zsidó lakosság férfainak fele nőien, míg 2 ötöde a nőknek férjnekül. A zsidó lakosság csak 42 százaléka él házas életben, míg 48 százaléka nem is gondolt a családalapításra 35–45 évig levő férfiak több mint fele nőien. Ez a magyarázata annak, hogy ifjúság és gyermek alig van Mannheimban. A 70 éven felüliek (366) száma, több mint duplája (181), az 5 évig létező zsidó gyermekeknek. A k. b. 2000 zsidó család közül 18 tehát alig 1 százalék tekinthető csak nagyobb családnak. Ez a kevés nagyobb család a szegények negyedében lakik, 1935-ben a zsidóság közül 81 haláleset és 12 születés volt. 1934-ben még szomorúbb számok igazolják a németországi zsidóság halandóságát, amelynél természetesen, külön tekintetbe kell venni a kivándorlás folyamatát is.

RIGA. A rigai városi tanács 1935-re 10.000 dollár szubvenciót szavazott meg a zsidó intézményeknek.

PORTLAND. A „Blaumauer Alap”ból a jeruzsálemi heber egyetem támogatására 10.000 dollárt utaltak ki. Ezt az összeget a négy filantróp, Benjámin Blaumauer örökösei utaltatták ki.

KONSTANTINÁPOLY. Kemál Attaturk, köztársasági elnök kívánságára a török parlamentben, a zsidóság képviselőjeként megválasztották dr. Abrevéját. A zsidóság képviselője Szmirnában született és most 35 éves. A sztabuli egyetemen a patológiai szaknak a tanára és 1909 óta tagja a törökországi legfelsőbb higiéniai bizottságnak. Mint az uralkon levő néppárt egyik listavezetőjét választották meg képviselőnek Anatóliában. A törökországi zsidók közül általában kedvező hatást váltott ki, hogy ezúttal a zsidóság is képviselőt kapott érdekeinek védelmére a török parlamentben.

VARSÓ. Egy szenzációs boxmeccs képezi a lengyel sportörök beszédtárgyát. Varsó Berlinnel állott szemben és dacára, hogy az utóbbi a legjobb sportifiaival volt képviselve, a boxmeccs 9–7 aránnyal Varsó javára dőlt el. A győzelem a varsói Makhabiának köszönhető, akik közül p. o. B. Rothholz, a német Winkholdal és Neuding, a berlini Holz-óriással szemben aratott győzelmet. Lengyel örökben is nagy ünneplésekben részesítették a győztes zsidó boxhajókat.

Vérvád-mese Jugoszláviában.
Belgrád. — A novisadi törvényszék előtt a napokban érdekes tárgyalás kezdődött meg. A vádiotak padján egy 16 éves fiatalember ült, aki röviddel ezelőtt *Makso Pollák* zsidó kereskedőhöz betört, berendezését összerombolta és magát a kereskedőt is életveszélyesen megsebesítette. Csak a rendőrség gyors közbelépése mentette meg Makso Pollákot a súlyosabb következményektől. A 16 éves ifjú teitét azzal indokolta a bíróság előtt, hogy tudomása van arról, hogy *Makso Pollák* a nála szolgáló 15 éves keresztény leányt a templomba csalta és ott megölte. A hír azért tudott a helyiségben gyökeret verni, mert a kisleány, azóta sem került még elő. A bíróság és maga az ügyész is élesen állást foglalt azok ellen, akik ilyen vandál hírekkel fertőzik meg a népleket. A 16 éves ifjú és az egyik társát, aki szintén részt vett a betörésben a bíróság az enyhítő körülményekre való tekintettel mindössze 20 napi börtönrre ítélte.

A pozsonyi és brünni rádióban március 12-én és 17-én héber jiddis dalok kerülnek előadásra. A pozsonyi rádióleadó március 12-én este 9 órakor (nálunk este 10-kor) „Kelet-Európa zsidói életéből” vázlatokat olvasnak föl I. Segal-Rosenbach, az ujhéber és jiddis népdalok interpretálójától. Az előadás során ezeket a jiddis és héber dalokat maga a szerző, aki kitűnő tenorista, fogja énekelni. — *Március 17-én* délután fél 6 órakor (nálunk fél hétkor) a brünni rádióleadó ujhéber nép- és műdalokat fog közvetíteni. A közeljövőben a morava-osztravai letudónál „A csodarábnál” cím alatt skicceket olvasnak föl a rebek életéből. Ezt az előadást, eredeti héber és jiddis dalok fogják illusztrálni. — A pozsonyi márciusi tizenketedik programja során énekelni fogják Anoky „Der Schneider” című versét, továbbá a „Jontefidige Tejg” („Jönnek az ünnepek”) és a „Sejmer” („Dalocska”) című jiddis népdalokat, továbbá Jassfnowski héber imáját, Gozinski „Jismach Mojse” jiddis műdalát, egy szombati asztali dalt és két szombati esti éneket. („Elijahu hanavi” és „Hamávdil”). — A brünni leadóban énekelni fogják: Beimel: „Erev sabbat” Zloczysti szövegére; Engel „Arany pávját” Chaim Nachmann Blalik szövegére; Achron „Elul hónapja” Abraham ben Jicchok szövegére; Engel „Van egy ország” Csernihow-ky szövegére. A népdalok közül kiemelendők: „Szépek a kanaani éjszakák” (héber népdal); „Hullámok ringjatók” chaluc-dal; „Isten is így akarja...” (ujhéber dal); „Az ő gyengéd keze” (arab szerelmi ének); „Fát ültettem Tel-Avivban” (ujhéber dal); „Hozzatok téglákat!” (héber munkás-dal)

Pozsonyban ül össze a Mizrachi legközelebbi világtalálkozása. Prágából jelenik: A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint, a Mizrachi legközelebbi világtalálkozását Pozsonyban fogják megtartani augusztusban. Pozsony városának nagy szerepe van a Mizrachi mozgalom történetében. Itt ült össze 1904-ben Rabbi Reines (Lida) elnöklése alatt a Mizrachi első konferenciája. Ezen a konferencián mondták ki a Mizrachi megalkulását, illetve a vallásos cionisták külön szervezetbe való tömörülését a Cionista Szervezet keretein belül.

Felhívás csehszlovákiai előfizelőinkhez!

Tisztelettel kérjük azon C. S. R.-i előfizelőinket, akiket megbizottunknak nem áll módjában személyesen felkeresni, hogy a rendelkezésükre bocsájtott cheque-lapon soronkívül utalják át számunkra hátralékos előfizelési díjösszegeiket. Lapunk válságos anyagi helyzetére való tekintettel kérjük előfizelőinket, hogy azt haladéktalanul foganatosítani sziveskedjenek, mert csak ez esélben teljesítheti sajtónk misszióját, a zsidóság egyetemes érdekében. Szíves készségüket előre is köszönjük és vagyunk zsidó testvéri üdvözléssel: „NÉPÜNK” kiadóhivatala.

Vásárlásnál hivatkozzon
a „Népünk”-re!

ZSIDÓ HUMOR

ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Aki a férjét helyettesíti . . .

Egy jeruzsálemi bazárban történt. Egy rendőr megállt egy kicsi sovány jemenita asszonyt, akinek arca teli van kék és zöld ütési nyomokkal, amelyről feltételezi, hogy kemény veréstől származhatott. A rendőr megkérdi tőle, hogy hol szerezte ezeket a csunya ütési nyomokat. Mire az asszony a következőket mondja:

„Tudja kérem, a dolog a következőképpen volt. Két fontot megtakarítottam pénzemből és elmentem a bazárra, hogy valamit vásároljak magamnak. De amikor az üzlethez érkeztem, megdöbbenéssel vettem észre, hogy valaki ellopta a pénzemet a nagy tolongásban. Nos — mit tenné, ha ez az Ég őrizzen tőle, a saját feleségével történné meg? Bizonyára jól elverné, ünne reggeltől estig. De mivel én özvegy vagyok és nincs aki ezért megverjen, ezért önmagamot kellett jól elverjem. Nem is tettem egyebet, minthogy reggeltől estig fejemet a falba vertem, arcomat összekarcoltam — szóval, mintha magam lettem volna a férj . . .”

A rendőr nem szólt egy szót sem többet, nem vett fel tényállást, szalutált és tovább ment . . .

A gerer rebbe utazik

A varsói pályaudvaron néhány nappal ezelőtt nagy szenzáció történt. Vajon mi történt? Semmi különösebb. Csak annyi, hogy a gerer rebbe utazott. A gerer rebbe beteg lett és ő, aki annyi embert gyógyított, most maga is gyógyításra szorult. Orvost hívatott. Egy nemrég Németországból menekült orvost, aki megvizsgálta és pihenést javasolt. De hol pihenjen a gerer rebbe? Otthon semmi esetre sem, mert fanatikus hívek nem hagynák pihenni. Elutazott hát, ismeretlen helyre. Csak a befenntesek tudták, hogy hova megy. Mit mondanak a gerer rebbe hívei az orvosról? Azt mondják, hogy ez nem lehet egy egyszerű orvos, akit a gerer rebbe azzal bizott meg, hogy egészségét helyreállítsa. És ha történetesen egy egyszerű orvos is volna, a rebbe megváltoztatná. S mit mondanak a chasszidok? Sem többet, sem kevesebbet, mint azt, hogy amily mértékben a gerer rebbe egészségi állapota javult oly mértékben „gyógyult” az orvos lelkiállapota. Az orvos ettől az időtől kezdve szorgalmasan járt a gerer rebbe imaházába, sőt még a Tórához is felhívták. A végeredmény az volt, hogy lelkes, fanatikus hívek lett a gerer rebbenek. Egy doktor mondják a chasszidok. És mondja még valaki, hogy a gerer rebbe nem csinál csodákat? . . .

Mi a különbség?

Amrám: Mi a különbség egy házasságközvetítő és egy részeg között?

Somo: Egy részeges saját fejét, míg a házasságközvetítő más fejét zavarja meg.

Hogy ismerhető fel a rabbi?

Egyik hittőzségben a rabbi kénytelen a fiát is magánál tartani, aki szintén rabbi, de nincs állása és így az apjának segít. Az apa egyszer így szól hozzá:

— Mondd csak fiam, ebben a hittőzségben tulajdonképpen ki a rabbi? Ég úgy fordulnak hozzád tanácsért, mint hozzám, te is szótál szónoklót tartani, mint én és a rabbifizetést is együtt költjük el. Ki hát itt a rabbi?

A fiu erre így felelt:
— Menjünk ki, apám, az uccára és hallgassuk meg észrevétlenül, hogy mit beszélnek az emberek. Akit szólnak, az a rabbi.

Egy praktikus tanács

Egy hitlerista egy zsidó devizőrrel tanácskozott, hogy megspórolt pénzét mibe helyezze. Nem helyesli e, hogy dollárokat vegyek érte?

— Nem — válaszolta a zsidó — a dollár még esni fog.

— Vegyek talán fontot?
— A font sem biztos valuta.
— Hát akkor mit vegyek? — kérdi végül a náci.
— Vegyen magának egy kötelet — válaszolta a zsidó.

Párisi élc

Egyszer párisba érkezett a dubnói maggid és ott azt a b-szédét tartotta:

— Uraim! Pöröm van a teremővel s ezt szerelnem veletek eldöntenem. Azt kérditek tőlem, miért éppen itt? Miért vállaltál ilyen hosszú utazást, nem intézheted volna el ezt az ügyet otthon, a házában? Erre azonban azt felelem: Mindenütt megpróbáltam ezt a pört elintézni, de sehol sem sikerült. Mindenütt elutasították és azt mondták nekem: Isten igen nagy ur, mi nagyon tiszteljük, hogyan pörösködhetnénk vele? De ezt a tanácsot adták nekem: menj el Párisba, ott célt fogsz érni — ott nem fél senki az Istentől . . .

A nyíl

A dubnói maggidtól megkérdezték egyszer: hogyan van, hogy mosó-fai, példázatokat, annyira találók. A maggid ezt így magyarázta meg:

Valaki egyszer egy lövöldéhez ért és ott egy mesterlövőt talált, a kezében nyíl és íj, szemben széles fal céltörővel. Minden célhöz kellős közepén egy nyíl, a mesterlövő mindig pontosan célba talált.

Az ember csodálkozva kérdezte a mesterlövőtől, hogy olyan ügyes e, hogy sohasem véli el a célt. A „mesterlövő” erre így felelt:

— A dolog egészen egyszerű. Először lövöm ki a nyílat, aztán odamegyek és a nyíl köré megrajzolom a céltörőt. Így a nyílam mindig célba talál.